

นิพนธ์ต้นฉบับ

Original article

การรับรู้ความสามารถของตนเองในการป้องกัน การตั้งครรภ์ที่ไม่พึงประสงค์ของนักศึกษา ในมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง

เนตรนภา พรหมมา วท.ม.(สาธารณสุขศาสตร์)

แขนงวิชาสาธารณสุขศาสตร์ อนามัยชุมชน คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา

วันรับ:	11 ส.ค. 2560
วันแก้ไข:	25 พ.ย. 2562
วันตอบรับ:	15 ธ.ค. 2562

บทคัดย่อ การศึกษาครั้งนี้เป็นวิจัยเชิงสำรวจ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมและการรับรู้ความสามารถของตนเองในการป้องกันการตั้งครรภ์ที่ไม่พึงประสงค์ของนักศึกษาในมหาวิทยาลัย กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยพะเยา จำนวน 360 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบถาม เก็บรวบรวมข้อมูลในช่วงเดือนมีนาคมถึงเมษายน 2560 และวิเคราะห์ข้อมูลโดยสถิติเชิงพรรณนา ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 85.80) GPA อยู่ในระดับ 2.01–3.00 ค่าใช้จ่ายต่อเดือนเพียงพอ เฉลี่ย 3,001–5,000 บาท กลุ่มตัวอย่างมีคูรัก/แฟน ร้อยละ 61.10 และเคยมีประสบการณ์การมีเพศสัมพันธ์ ร้อยละ 16.90 กว่าครึ่งใช้ถุงยางอนามัยเป็นวิธีการคุมกำเนิด มีเพียงร้อยละ 13.10 ที่ไม่เคยใช้วิธีคุมกำเนิด และกลุ่มที่เคยมีเพศสัมพันธ์นี้เคยเป็นโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ ได้แก่ โรคเริมอวัยวะเพศ ร้อยละ 3.30 เพื่อนมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์มากกว่าญาติ พี่น้อง ได้รับข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องเพศศึกษาจากอาจารย์เป็นส่วนใหญ่ กลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมและการรับรู้ความสามารถของตนเองในการป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ระดับสูง (ร้อยละ 86.70 และ 88.10 ตามลำดับ) ประเด็นพฤติกรรม ได้แก่ การเชื่อฟังคำสั่งสอนของพ่อแม่ ครูอาจารย์ เกี่ยวกับเรื่องเพศ และหากหลีกเลี่ยงการมีเพศสัมพันธ์ไม่ได้ จะใช้วิธีคุมกำเนิด เช่น การใส่ถุงยางอนามัยและการกินยาเม็ดคุมกำเนิด ส่วนประเด็นการรับรู้ความสามารถของตนเอง พบว่า มีความมั่นใจเรื่องการคบเพื่อนต่างเพศได้โดยไม่มีเพศสัมพันธ์ และมั่นใจว่าสามารถเลือกคบแฟน เป็นคนให้เกียรติและเคารพการตัดสินใจของกันและกันได้ ข้อเสนอแนะให้อาจารย์ในมหาวิทยาลัยควรส่งเสริมการให้ข้อมูลและความรู้เกี่ยวกับเรื่องเพศศึกษาแก่นักศึกษาอย่างถูกต้อง เพื่อเพิ่มการรับรู้ที่ถูกต้องใช้เป็นแนวทางการแก้ไขปัญหาและลดสัดส่วนการตั้งครรภ์ที่ไม่พึงประสงค์ต่อไป

คำสำคัญ: การรับรู้ความสามารถของตนเอง; การป้องกันการตั้งครรภ์ที่ไม่พึงประสงค์; การตั้งครรภ์ในวัยรุ่น

บทนำ

วัยรุ่นเป็นวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกายและจิตใจ เป็นวัยแห่งการอยากรู้ อยากเห็น อยากลอง ขาดความยับยั้งชั่งใจ ขาดทักษะ ในขณะที่เดียวกันวัยรุ่นเป็นวัยรุ่นเรียน⁽¹⁾ ผลจากการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมทาง

เศรษฐกิจ สังคม และครอบครัว ตลอดจนการเข้าถึงสื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัยได้อย่างง่าย เป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้วัยรุ่นมีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการเกิดปัญหาสุขภาพ เช่น ปัญหาสุขภาพจิต ความเครียด การติดสารเสพติด การเจ็บป่วยจากโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ และปัญหาการตั้งครรภ์⁽²⁾

การตั้งครรภ์ในวัยรุ่น คือการตั้งครรภ์ในสตรีที่มีอายุระหว่าง 10-19 ปีโดยถืออายุ ณ เวลาที่คลอดบุตร⁽³⁾ การตั้งครรภ์ของวัยรุ่นในประเทศไทยมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นนับตั้งแต่ปี 2513 เป็นต้นมา อัตราการเกิดของประเทศไทยลดลงอย่างต่อเนื่อง จนนำไปสู่การคาดการณ์และเตรียมความพร้อมในการเป็นสังคมผู้สูงอายุ ขณะเดียวกันกลับมีข้อมูลที่แสดงให้เห็นว่า ในรอบสิบปีที่ผ่านมา วัยรุ่นหญิงมีอัตราการคลอดที่สูงโดยในปี 2555 มีหญิงไทยคลอดทั้งสิ้น 801,737 ซึ่งในจำนวนนี้เป็นการคลอดของวัยรุ่นหญิงอายุ 15-19 ปี จำนวน 129,451 ราย หรือคิดเป็นอัตราการคลอดของวัยรุ่นหญิง 53.8 รายต่อประชากรวัยเดียวกัน 1,000 ราย เพิ่มขึ้นจาก 31.1 รายต่อ 1,000 รายในปี 2543 เป็นอัตราการคลอดสูงเกินเกณฑ์เมื่อเปรียบเทียบกับอัตราการคลอดของวัยรุ่นในประเทศใกล้เคียง ได้แก่ ประเทศญี่ปุ่น เกาหลี จีน สิงคโปร์ มีอัตราการคลอดของวัยรุ่น 2-6 ราย ต่อวัยรุ่น 1,000 ราย ประเทศในภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิก มีอัตราการคลอดของวัยรุ่น 50 ราย ต่อ 1,000 ราย เท่านั้น⁽⁴⁾ สำหรับสถานการณ์ปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น(อายุ 15-19ปี) ของจังหวัดพะเยา ปี 2556 พบว่าวัยรุ่นอายุ 15-19 ปี มีจำนวน 19,357 คน คลอดบุตรจำนวน 414 คน คิดเป็น 21.39 ต่อพันของหญิงอายุ 15-19 ปี ซึ่งการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นส่วนใหญ่เกิดจากรู้ไม่มีความรู้เรื่องการคุมกำเนิด ขาดทักษะชีวิต ไม่รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกาย อารมณ์ และจิตใจของตนเอง และการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นพบว่ามากกว่าร้อยละ 80.0 เป็นการตั้งครรภ์ที่ไม่พึงประสงค์ โดยพบว่าอำเภอที่มีจำนวนการตั้งครรภ์ในมารดาอายุ 15-19 ปีมากที่สุด คือ อำเภอองคิเป็น 43.35 ต่อพันของหญิงอายุ 15-19 ปี⁽⁵⁾

การตั้งครรภ์ในวัยรุ่น ส่งผลกระทบอย่างรอบด้านต่อบุคคล ครอบครัว ชุมชนและสังคม เช่น การตั้งครรภ์ในช่วงวัยที่ร่างกายยังเจริญเติบโตไม่เต็มที่ที่มีโอกาสเกิดภาวะแทรกซ้อนสูงกว่าการตั้งครรภ์ในวัยผู้ใหญ่ นอกจากนี้มีผลต่อวัยรุ่นที่ตั้งครรภ์แล้วยังมีผลต่อสุขภาพของทารกในการครรภ์ โดยเพิ่มความเสี่ยงต่อการคลอดก่อนกำหนด การ

เสียชีวิตหลังคลอดทารกน้ำหนักต่ำกว่าเกณฑ์และทารกมีความผิดปกติแต่กำเนิด วัยรุ่นอายุ 15-19 ปี ต้องออกจากโรงเรียนกลางคัน ร้อยละ 32.0 ซึ่งการตั้งครรภ์ก็เป็นสาเหตุหนึ่ง ทำให้การเสียโอกาสทางการศึกษาไม่สามารถทำงานทำที่ดีเพื่อสร้างรายได้เลี้ยงตัวเองและลูก กลายเป็นภาระที่เพิ่มขึ้นให้ครอบครัว นำไปสู่ปัญหาความยากจนไม่ได้เป็นที่ยอมรับในสังคม นำไปสู่การทำแท้งหรือการทอดทิ้งทารก และมักส่งผลให้เด็กที่เกิดมาใหม่ไม่ได้รับการดูแลอย่างเหมาะสม นำไปสู่ปัญหาวัยรุ่น เช่น การเที่ยวเตร่ มั่วสุม ยาเสพติด ไปจนถึงอาชญากรรม สร้างภาระให้กับทั้งครอบครัว ชุมชน และสังคม⁽⁴⁾

สาเหตุของปัญหาการตั้งครรภ์ที่ไม่พึงประสงค์ของวัยรุ่น เกิดจากการเข้าสู่วัยเริ่มหนุ่มสาวที่เร็วขึ้นเมื่อเปรียบเทียบกับในอดีต มีผลการศึกษาที่แสดงให้เห็นว่าอายุเฉลี่ยเมื่อเริ่มมีประจำเดือนครั้งแรกของวัยรุ่นหญิงลดลงอย่างชัดเจน จากเมื่อก่อนอยู่ที่ประมาณ 15-16 ปี มาอยู่ที่ประมาณ 12 ปีในปัจจุบัน แนวโน้มดังกล่าวไม่ได้เป็นความเปลี่ยนแปลงเฉพาะทางด้านร่างกาย แต่ยักรวมถึงการเปลี่ยนแปลงทางด้านอารมณ์และความรู้สึก ทำให้อารมณ์ทั้งหญิงและชายเริ่มมีความสนใจเพศตรงข้าม และเกิดอารมณ์ความต้องการทางเพศตามธรรมชาติ มีสถาบันบันเทิงและสื่อต่าง ๆ โดยเฉพาะสื่ออินเทอร์เน็ต ที่เด็กและวัยรุ่นสามารถเข้าถึงได้อย่างไม่มีขอบเขตจำกัด มีผลต่อการหล่อหลอมค่านิยมทางเพศและมีส่วนในการกระตุ้นอารมณ์ทางเพศ มีเพศสัมพันธ์ครั้งแรก อายุน้อยลงและไม่ปลอดภัย นอกจากพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศที่มีการเปลี่ยนแปลงไป⁽⁴⁾ อีกปัญหาทางเพศของวัยรุ่นในปัจจุบันคือทัศนคติต่อการมีแฟนและการมีเพศสัมพันธ์ จากการศึกษาวิจัยกับนิสิตนักศึกษาในมหาวิทยาลัยของรัฐและเอกชนของธนพร สง่าศรี และคณะ⁽⁶⁾ พบว่า ทั้งชายและหญิงมีทัศนคติว่า การมีคู่หลายคนหรือมีกิ๊ก (อาจมีหรือไม่มีเพศสัมพันธ์ก็ได้) เป็นเรื่องทันสมัย ถ้าไม่มีเพื่อนจะล้อเลียน เช่นเดียวกับการศึกษาของโสพิณ หนูแก้ว⁽⁷⁾ พบว่า วัยรุ่นในระดับอุดมศึกษายอมรับการอยู่ด้วยกันโดยไม่หวังจะต้องแต่งงานกันในอนาคต นอกจากนั้น นักศึกษา

ชายยังมีทัศนคติว่าการมีแฟนและมีเพศสัมพันธ์เป็นเรื่องของศักดิ์ศรี การไม่มีแฟนหรือมีแฟนแต่ไม่มีเพศสัมพันธ์เป็นเรื่องน่าอายและมีนักศึกษาชาย ร้อยละ 67.0 ยอมรับการมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงาน ในขณะที่นักศึกษาหญิงเองก็มีทัศนคติว่า การอยู่ร่วมกันเป็นเพราะความรัก มีความสุขที่ได้อยู่ด้วยกันและไม่หวังแต่งงาน และมีนักศึกษาหญิงร้อยละ 9.8 ยอมรับการมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงานและเหตุผลของการอยู่ด้วยกันคือ เรื่องเพศสัมพันธ์เป็นหลัก

จากปัญหาการมีพฤติกรรมทางเพศที่ไม่เหมาะสม ก่อให้เกิดการตั้งครรภ์ที่ไม่พึงประสงค์ของวัยรุ่น สาเหตุหลักเกิดจากวัยรุ่นขาดความรู้ ความเข้าใจในพัฒนาการทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์และสังคม การแสดงออกทางเพศไม่เหมาะสม รวมทั้งขาดการดูแลสุขภาพอนามัยทางเพศและการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ การเรียนรู้เรื่องเพศศึกษาของวัยรุ่นอยู่ในข้อจำกัด วัฒนธรรมประเพณี การห้ามพูดคุยเรื่องเพศ สิ่งเหล่านี้ทำให้วัยรุ่นทดลองเรียนรู้เรื่องเพศด้วยตนเอง ใช้สื่อเทคโนโลยีไม่เหมาะสม ดังนั้นเพื่อลดปัญหาการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของวัยรุ่น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาการรับรู้ความสามารถของตนเองในการป้องกันการตั้งครรภ์ที่ไม่พึงประสงค์ ของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมการป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ และศึกษาการรับรู้ความสามารถของตนเองในการป้องกันการตั้งครรภ์ที่ไม่พึงประสงค์ของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง ผลการศึกษาครั้งนี้ไปใช้เป็นแนวทางการดำเนินงานอนามัยวัยรุ่น การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพศศึกษาของนักศึกษาในมหาวิทยาลัย ให้มีพฤติกรรมทางเพศอย่างเหมาะสมและถูกต้องต่อไป

วิธีการศึกษา

การศึกษานี้เป็นการศึกษาเชิงสำรวจ (cross section-study) ระหว่างเดือนมีนาคม-เมษายน พ.ศ.2560 ประชากรที่ศึกษาเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ปีการศึกษา 2560 ภาคเรียนที่ 2 (AEC) มหาวิทยาลัยพะเยา อำเภอ

เมืองพะเยา จังหวัดพะเยา จำนวน 4,500 คน

กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง จึงใช้สูตรการคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Daniel WW⁽⁸⁾ เนื่องจากการศึกษานี้มีขนาดของกลุ่มประชากรจำนวนมาก ได้ใช้การประมาณค่าจากความไม่ตั้งใจมีเพศสัมพันธ์ก่อนสมรสของนักศึกษาชายชั้นปีที่ 1 ในมหาวิทยาลัยพะเยา⁽⁹⁾ เท่ากับร้อยละ 75.0 ดังนั้น สัดส่วนของความไม่ตั้งใจมีเพศสัมพันธ์ก่อนสมรสของนักศึกษา เท่ากับ 0.75 ดังนั้นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้ จากการคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่าง ต้องได้จำนวน 270 คน แต่ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจริงได้เก็บกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้นจำนวน 360 คนโดยทำการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างในห้องเรียน โดยศึกษาตารางการเรียนการสอนของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 แล้วดำเนินการขออนุญาตอาจารย์ผู้สอน ผู้วิจัยชี้แจงวัตถุประสงค์การวิจัย การพิทักษ์สิทธิ์ผู้ให้ข้อมูลก่อนการดำเนินการเก็บข้อมูล แล้วจึงให้นักศึกษาที่ยินยอมและให้ความร่วมมือในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือแบบสอบถาม ประกอบด้วย 3 ส่วนคือ ข้อมูลทั่วไป ข้อมูลพฤติกรรมการป้องกันการตั้งครรภ์ที่ไม่พึงประสงค์ และข้อมูลการรับรู้ความสามารถของตนเองในการป้องกันการตั้งครรภ์ที่ไม่พึงประสงค์ โดยสร้างขึ้นจากการทบทวนวรรณกรรม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบคุณภาพและความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (IOC: index of item objective congruence) เท่ากับ 0.78 จากนั้นดำเนินการแก้ไขตามคำแนะนำ และนำไปทดลองใช้กับนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ในมหาวิทยาลัยพะเยา ในกลุ่มที่ไม่ใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 50 คน วิเคราะห์หาความเชื่อมั่นโดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค ได้ค่าความเชื่อมั่นแบบสอบถามพฤติกรรมการป้องกันการตั้งครรภ์ที่ไม่พึงประสงค์ เท่ากับ 0.72 และแบบสอบถามการรับรู้ความสามารถของตนเองในการป้องกันการตั้งครรภ์ที่ไม่

พึงประสงค์ เท่ากับ 0.86

การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าสูงสุด ค่าต่ำสุด ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

การศึกษาครั้งนี้ได้ผ่านการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยจากคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ของมหาวิทยาลัยพะเยา ในวันที่ 19 กุมภาพันธ์ 2560 เลขที่ 3/006/60

ผลการศึกษา

กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามจำนวน 360 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 85.8) มีเพียงร้อยละ 3.1 ที่ระบุว่า เป็นเพศที่ 3 มี GPA สะสมเฉลี่ยอยู่ที่ 2.58 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.721 GPA สูงสุด เท่ากับ 3.92 และน้อยสุด เท่ากับ 1.09 เมื่อแบ่งกลุ่มเป็น 3 ระดับ พบว่า GPA อยู่ในระดับ 2.01-3.00 มากที่สุด ร้อยละ 37.8 กลุ่มตัวอย่างมีรายได้ที่ได้รับจากผู้ปกครอง เฉลี่ยต่อเดือน 4,470 บาท มากสุด 15,000 บาท น้อยสุดที่ 1,000 บาท และเมื่อแบ่งช่วงรายรับ พบว่า เกินครึ่งอยู่ในช่วง 3,001-5,000 บาท (ร้อยละ 56.9) ส่วนรายจ่ายต่อเดือน พบว่า เฉลี่ยใช้จ่ายอยู่ที่ 4,090 บาท ส่วนเบี่ยงเบน 1,630 จ่ายมากที่สุด 14,000 บาท และมีรายจ่ายน้อยสุด 1,000 บาท และเมื่อแบ่งช่วงรายจ่าย พบว่า มากสุดอยู่ในช่วงเดียวกับรายรับ คือ 3,001-5,000 บาท (ร้อยละ 60.6) และร้อยละ 70.6 ของกลุ่มตัวอย่าง มีความเพียงพอระหว่างรายรับกับรายจ่าย สัดส่วนการกู้ยืมเงินเพื่อการศึกษากับไม่ได้กู้ยืม ๆ กัน (ร้อยละ 52.8 และ 43.1 ตามลำดับ)

กลุ่มตัวอย่าง ร้อยละ 16.9 เคยมีประสบการณ์การมีเพศสัมพันธ์ ไม่มีคูรัก/แฟน ร้อยละ 38.9 มีคูรัก/แฟน เป็นต่างเพศกัน ร้อยละ 48.1 เพศเดียวกัน ร้อยละ 6.9 วิธีการคุมกำเนิดของคนที่มีประสบการณ์การมีเพศสัมพันธ์ (จำนวน 61 คน) เกินครึ่ง ใช้ถุงยางอนามัย (ร้อยละ 52.5) และไม่เคยใช้วิธีคุมกำเนิด ร้อยละ 13.1 ในกลุ่ม

ตัวอย่างที่เคยมีประสบการณ์การมีเพศสัมพันธ์นี้ พบว่าเป็นโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ ได้แก่ โรคเริมอวัยวะเพศ ร้อยละ 3.3 กลุ่มตัวอย่างมีเพื่อนที่เคยตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ ร้อยละ 39.2 ส่วนสื่อช่องทางการได้รับข้อมูลข่าวสาร เกี่ยวกับเรื่องเพศศึกษาของกลุ่มตัวอย่างพบว่า ได้รับข้อมูลข่าวสารทาง ครู อาจารย์ มากที่สุด (ร้อยละ 18.0) รองลงมาคือ ทางอินเทอร์เน็ต ร้อยละ 16.8 และการขอรับคำปรึกษาปัญหาเกี่ยวกับเรื่องเพศ กลุ่มตัวอย่างจะปรึกษากับพ่อแม่/ผู้ปกครอง มากที่สุด (ร้อยละ 37.0) รองลงมาเป็นเพื่อน ร้อยละ 24.9

พฤติกรรมการป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ ของนักศึกษาในมหาวิทยาลัย โดยประเมินพฤติกรรมจากการใช้แบบสอบถาม จำนวน 20 ข้อ มีผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 360 คน พบว่า ข้อคำถามเชิงบวกที่มีคะแนนเฉลี่ยมากที่สุด คือ ประเด็นพฤติกรรม “การเชื่อฟังคำสั่งสอนของพ่อแม่ ครูอาจารย์ เกี่ยวกับเรื่องเพศ” (mean=2.78, SD=0.463) รองลงมาคือ “หากหลีกเลี่ยงการมีเพศสัมพันธ์ไม่ได้ จะใช้วิธีคุมกำเนิด เช่น การใส่ถุงยางอนามัย การกินยาเม็ดคุมกำเนิด” ถัดไปเป็นประเด็น “การปฏิเสธแฟน/เพื่อนต่างเพศ เมื่อชักชวนให้มีเพศสัมพันธ์” ส่วนข้อคำถามเชิงลบที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ประเด็นพฤติกรรม “ชอบพูดคุยเรื่องเพศ เช่น การมีคูรัก การแสดงความรัก การมีเพศสัมพันธ์ เป็นต้น” (mean=2.35, SD=0.543) ถัดไปเป็นประเด็น “จับมือถือแขน โอบกอดเพื่อนต่างเพศ” และ “ชอบไปเที่ยวกับเพื่อนต่างเพศมากกว่าเพศเดียวกัน” (ตารางที่ 1) โดยมีค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมการป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ เท่ากับ 52.77 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 4.021 คะแนนต่ำสุด 36 คะแนน และสูงสุด 60 คะแนน และเมื่อแบ่งระดับพฤติกรรมการป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีระดับการป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ ระดับสูง (49-60 คะแนน) จำนวน 312 คน คิดเป็นร้อยละ 86.7 และระดับต่ำ (36-48 คะแนน) จำนวน 48 คน ร้อยละ 13.3 (ตารางที่ 2)

การรับรู้ความสามารถของตนเองในการป้องกันการ

การรับรู้ความสามารถของตนเองในการป้องกันการตั้งครรภ์ที่ไม่พึงประสงค์ของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง

ตารางที่ 1 พฤติกรรมการป้องกันการตั้งครรภ์ที่ไม่พึงประสงค์ จำแนกตามรายชื่อ (n=360)

การป้องกันการตั้งครรภ์ที่ไม่พึงประสงค์	การปฏิบัติ (ร้อยละ)			Mean	SD
	ประจำ	บางครั้ง	ไม่เคย		
1. ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เมื่อไปเที่ยวกับเพื่อนต่างเพศ	3.10	46.60	50.30	2.74	0.558
2. ใช้สารเสพติด เช่น กัญชา ยาบ้า ยาอี	0	0.80	99.20	2.99	0.091
3. สูบบุหรี่	0.30	3.10	96.60	2.96	0.201
4. ดูวิดีโอ วีซีดี หนังสือ เว็บไซต์ที่มีรูปโป๊หรือกิจกรรมทางเพศ	0.60	33.60	65.80	2.65	0.488
5. อยู่กับเพื่อนต่างเพศสองต่อสองในที่ลับตาคน	0.80	26.40	72.80	2.72	0.468
6. เที่ยวสถานบันเทิง เช่น ดิสโก้เธค ผับ งานปาร์ตี้คาราโอเกะ	2.50	35.60	61.90	2.59	0.540
7. ชอบไปเที่ยวกับเพื่อนต่างเพศ มากกว่าเพศเดียวกัน	4.70	39.70	55.60	2.51	0.588
8. ไปเที่ยวเป็นกลุ่มใหญ่แทนการเที่ยวแบบสองต่อสองกับเพื่อนต่างเพศ	59.20	31.10	9.70	2.49	0.668
9. จับมือถือแขน โอบกอดเพื่อนต่างเพศ	3.10	45.00	51.90	2.49	0.558
10. กอดจูบกับเพื่อนต่างเพศ	0.60	13.10	86.30	2.86	0.365
11. มักจะระวังตัวกับเพื่อนต่างเพศ เมื่อต้องอยู่ตามลำพัง	66.90	23.60	9.50	2.58	0.659
12. เมื่อเพื่อนต่างเพศชวนไปดื่มหนังสือตามลำพัง จะชวนเพื่อนคนอื่นไปด้วยเสมอ	62.20	24.50	13.30	2.49	0.720
13. ชอบพูดคุยเรื่องเพศ เช่น การมีคูรััก การแสดงความรัก การมีเพศสัมพันธ์ เป็นต้น	3.30	58.30	38.40	2.35	0.543
14. พูดคุยกับเพื่อนต่างเพศเกี่ยวกับเรื่องเพศในห้องประชุมทางอินเทอร์เน็ต	1.10	17.80	81.10	2.80	0.427
15. เปลี่ยนคูรััก หรือคูควงบ่อย หรือมีแฟนหลายคน	0.60	12.50	86.90	2.86	0.359
16. ตั้งใจเรียน และไม่คิดมีแฟนในระหว่างเรียน	25.90	65.80	8.30	2.18	0.558
17. เชื่อฟังคำสั่งสอนของพ่อแม่ ครูอาจารย์ เกี่ยวกับเรื่องเพศ	80.60	17.20	2.20	2.78	0.463
18. ปฏิเสธ แฟน/เพื่อนต่างเพศ เมื่อชักชวนให้มีเพศสัมพันธ์	76.60	15.30	8.10	2.69	0.614
19. เรียนรู้และเข้าใจเรื่องเพศศึกษาเป็นอย่างดี	60.80	37.50	1.70	2.59	0.525
20. หากหลีกเลี่ยงการมีเพศสัมพันธ์ไม่ได้ จะใช้วิธีคุมกำเนิด เช่น การใส่ถุงยางอนามัย การกินยาเม็ดคุมกำเนิด	80.30	10.50	90.20	2.71	0.624

ตารางที่ 2 ระดับพฤติกรรมการป้องกันการตั้งครรภ์ที่ไม่พึงประสงค์ (n=360)

ระดับพฤติกรรม	จำนวน	ร้อยละ
สูง (49-60 คะแนน)	312	86.70
ต่ำ (36-48 คะแนน)	48	13.30
Mean = 52.77, SD = 4.021, Min = 36, Max = 60		

ตั้งครรภ์ที่ไม่พึงประสงค์ ของนักศึกษาในมหาวิทยาลัย โดยประเมินการรับรู้ความสามารถของตนเองจากการใช้แบบสอบถาม จำนวน 20 ข้อ รายชื่อพบว่า ข้อคำถามที่มีคะแนนเฉลี่ยมากที่สุด คือ ประเด็น “สามารถคบเพื่อนต่างเพศได้ โดยไม่มีเพศสัมพันธ์” (mean=3.65, SD=0.602) รองลงมาคือ “สามารถเลือกคบแฟนที่เป็นคนให้เกียรติ และเคารพการตัดสินใจของกันและกันได้”

(mean=3.64 , SD=0.571) ถัดไปเป็นประเด็น “สามารถ ปฏิเสธการมีเพศสัมพันธ์ กับแฟน/เพื่อนต่างเพศ” (mean=3.60 , SD=0.612) และ “เชื่อฟังคำสั่งสอนของ พ่อแม่ ครูอาจารย์ เกี่ยวกับเรื่องเพศ” (mean=3.57, SD=0.607) ส่วนประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยคะแนนการรับรู้ ความสามารถของตนเองในการป้องกันการตั้งครรภ์ไม่- พึ่งประสงค์ น้อยที่สุดคือ “ตั้งใจเรียน และไม่คิดมีแฟน ในระหว่างเรียน” (mean=2.89, SD=0.781) (ตาราง

ที่ 3) โดยภาพรวมการรับรู้ความสามารถของตนเองใน การป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึ่งประสงค์ มีค่าเฉลี่ยคะแนน เท่ากับ 67.66 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 7.614 คะแนนต่ำสุด 36 คะแนน และสูงสุด 80 คะแนน และ เมื่อแบ่งระดับการรับรู้ความสามารถของตนเองในการ ป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึ่งประสงค์ พบว่า กลุ่มตัวอย่างมี ระดับการรับรู้ความสามารถของตนเองในการป้องกันการ ตั้งครรภ์ไม่พึ่งประสงค์ ระดับสูง (59-80 คะแนน)

ตารางที่ 3 การรับรู้ความสามารถของตนเองในการป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึ่งประสงค์ จำแนกตามรายข้อ (n=360)

การป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึ่งประสงค์	การรับรู้ความสามารถของตนเอง (ร้อยละ)				Mean	SD
	น้อยที่สุด	น้อย	มาก	มากที่สุด		
1. ไม่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เมื่อไปเที่ยวกับเพื่อนต่างเพศ	8.10	22.20	31.40	38.30	3.00	0.965
2. ระวังตัวกับเพื่อนต่างเพศ เมื่อต้องอยู่ตามลำพัง	2.20	8.60	37.50	51.70	3.39	0.738
3. ไปเที่ยวเป็นกลุ่มใหญ่แทนการเที่ยวแบบสองต่อสองกับเพื่อนต่างเพศ	1.70	6.70	31.60	60.00	3.50	0.696
4. ตั้งใจเรียน และไม่คิดมีแฟนในระหว่างเรียน	3.10	27.20	47.20	22.50	2.89	0.781
5. เชื่อฟังคำสั่งสอนของพ่อแม่ ครูอาจารย์ เกี่ยวกับเรื่องเพศ	0.80	3.60	33.50	61.90	3.57	0.607
6. สามารถเรียนรู้เรื่องการเปลี่ยนแปลงทางร่างกายเมื่อเข้าสู่วัยรุ่นได้	0.60	3.10	49.10	47.20	3.43	0.584
7. สามารถปรับอารมณ์ ไม่พึ่งชานไม่หมกมุ่นเกี่ยวกับเรื่องเพศ	0.80	7.20	46.20	45.80	3.37	0.655
8. สามารถคบเพื่อนต่างเพศได้ โดยไม่มีเพศสัมพันธ์	1.10	3.30	25.30	70.30	3.65	0.602
9. หากจะมีเพศสัมพันธ์กับเพื่อนต่างเพศ มีความมั่นใจว่าจะไม่ตั้งครรภ์ เพราะมีความรู้เรื่องการคุมกำเนิด เป็นอย่างดี	1.70	8.60	40.50	49.20	3.37	0.712
10. หากจะมีเพศสัมพันธ์กับเพื่อนต่างเพศ มีความมั่นใจว่าจะไม่ตั้งครรภ์ เพราะใช้ถุงยางอนามัยทุกครั้ง	1.40	8.30	32.80	57.50	3.46	0.707
11. หากจะมีเพศสัมพันธ์กับเพื่อนต่างเพศ มีความมั่นใจว่าจะไม่ตั้งครรภ์ เพราะรู้วิธีการกินยาเม็ดคุมกำเนิดถูกเงินเป็นอย่างดี	3.10	13.90	41.10	41.90	3.22	0.796
12. สามารถเลือกคบแฟน ที่เป็นคนรักจนลวงตนตัว	0.30	5.00	41.40	53.30	3.48	0.606
13. สามารถเลือกคบแฟน ที่เป็นคนให้เกียรติ และเคารพการตัดสินใจ ของกันและกันได้	0.60	3.10	28.20	68.10	3.64	0.571
14. สามารถปฏิเสธการมีเพศสัมพันธ์ กับแฟน/เพื่อนต่างเพศ	0.60	5.00	28.60	65.80	3.60	0.612
15. มีความวิตกกังวล กลัว แฟน/เพื่อนต่างเพศ บอกลึก หากไม่ยอมมีเพศสัมพันธ์ด้วย	53.90	25.80	12.80	7.50	3.26	0.949
16. สามารถบอกลึกกับแฟน/เพื่อนต่างเพศ ที่ขอมีเพศสัมพันธ์	5.30	16.70	34.70	43.30	3.16	0.887
17. สามารถอธิบายเหตุผลการไม่มีเพศสัมพันธ์ กับแฟน/เพื่อนต่างเพศได้อย่างเหมาะสม	1.70	7.20	40.30	50.80	3.40	0.697
18. สามารถนำประสบการณ์ของเพื่อน ญาติพี่น้อง ที่เคยตั้งครรภ์ไม่พึ่งประสงค์ มาใช้กับตนเอง	1.70	6.30	41.40	50.60	3.41	0.686
19. จะมีเพศสัมพันธ์กับคนที่แต่งงานด้วยเท่านั้น	3.60	10.30	29.40	56.70	3.39	0.814
20. พ่อแม่เป็นที่ปรึกษาที่ดี ช่วยเรื่องการป้องกันการ ตั้งครรภ์ไม่พึ่งประสงค์ได้	1.90	10.60	25.60	61.90	3.48	0.761

การรับรู้ความสามารถของตนเองในการป้องกันการตั้งครรภ์ที่ไม่พึงประสงค์ของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง

จำนวน 317 คน คิดเป็นร้อยละ 88.1 และระดับต่ำ (36-58 คะแนน) จำนวน 43 คน ร้อยละ 11.9 (ตารางที่ 4)

วิจารณ์

จากการศึกษาครั้งนี้พบว่า สัดส่วนของการมีประสบการณ์การมีเพศสัมพันธ์ (ร้อยละ 16.9) น้อยกว่าผลการศึกษาของศศิพันธ์ พันธุ์สุวรรณและคณะ⁽¹⁰⁾ ที่พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-5 เคยมีเพศสัมพันธ์ ร้อยละ 26.7 สัดส่วนที่แตกต่างกันนี้อาจจะเกิดจากกระบวนการเรียนในระดับอุดมศึกษาเรื่องเพศศึกษาทำให้มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องเพศศึกษาส่งผลให้มีพฤติกรรมการป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ ซึ่งกว่าครึ่งใช้ถุงยางอนามัยเป็นวิธีการคุมกำเนิด และยังพบว่ากลุ่มเพื่อนมีอิทธิพลกับพฤติกรรมการป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์มากกว่ากลุ่มญาติพี่น้อง สอดคล้องกับแนวคิดพัฒนาการของวัยรุ่น⁽¹¹⁾ ว่าวัยรุ่นตอนกลาง (14-16 ปี) มักจะมีความขัดแย้งกับพ่อแม่สูง เพื่อนมีอิทธิพลในการตัดสินใจเกี่ยวกับเรื่องต่างๆ แต่เมื่อเข้าสู่วัยรุ่นตอนปลายหรือในช่วงชั้นปี 1 ในระดับอุดมศึกษา มีพฤติกรรมการเชื่อฟังคำสั่งสอนของพ่อแม่ ครูอาจารย์ เกี่ยวกับเรื่องเพศค่อนข้างยอมรับการให้คำแนะนำได้ง่ายกว่าตอนต้นๆ ให้ความสนใจต่อคำแนะนำต่างๆ รวมทั้งเรื่องการป้องกันปัญหาการมีเพศสัมพันธ์ที่ไม่เหมาะสม แต่มีความมั่นใจว่าสามารถคบเพื่อนต่างเพศได้โดยไม่มีเพศสัมพันธ์และคิดว่าการมีแฟนระหว่างเรียนไม่ใช่เรื่องผิด ซึ่งเป็นการรับรู้ที่เสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์และอาจจะทำให้เกิดปัญหาการตั้งครรภ์ที่ไม่พึงประสงค์ได้ โดยผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีระดับการป้องกันการตั้งครรภ์ไม่

พึงประสงค์ ระดับสูง ร้อยละ 86.7 มีพฤติกรรมเชิงบวกด้านการเชื่อฟังคำสั่งสอนของพ่อแม่ ครูอาจารย์ เกี่ยวกับเรื่องเพศ แต่หากหลีกเลี่ยงการมีเพศสัมพันธ์ไม่ได้ จะใช้วิธีคุมกำเนิด เช่น การใส่ถุงยางอนามัย การกินยาเม็ดคุมกำเนิด และใช้การปฏิเสธ เมื่อถูกชักชวนให้มีเพศสัมพันธ์ จึงควรพัฒนาความสามารถทางสังคม ความคิดอ่าน ความพยายามเพิ่มพูนปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น⁽¹²⁾ ส่วนพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศที่ทำให้เกิดการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ที่ควรเฝ้าระวังสำหรับกลุ่มนี้คือ พฤติกรรมชอบพูดคุยเรื่องเพศ การแสดงความรัก เช่น จับมือถือแขน โอบกอดและชอบไปเที่ยวกับเพื่อนต่างเพศ มากกว่าเพศเดียวกัน ตรงกับข้อมูลคู่มือวัยรุ่นและเยาวชนการป้องกันการตั้งครรภ์ที่ไม่พร้อม⁽¹³⁾ ที่พบว่า การจับมือถือแขนมีโอกาเสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์ ร้อยละ 10.0 ส่วนการกอดจูบ มีโอกาเสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์ ร้อยละ 50.0 ดังนั้นเพื่อลดโอกาเสี่ยงทางเพศในกลุ่มนิสิต นักศึกษาเยาวชน ซึ่งเป็นช่วงวัยรุ่นที่มีความต้องการทางเพศและอยากรู้อยากลองที่จะมีเพศสัมพันธ์ จึงควรวิธีการป้องกันการพฤติกรรมการอยู่ร่วมกันระหว่างเพศตรงข้าม โดยการสอนทักษะการปฏิบัติและการป้องกันตนเองทั้งในกลุ่มเพศหญิงและเพศชายให้เหมาะสม ส่วนการรับรู้ความสามารถของตนเองในการป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ ระดับสูง ร้อยละ 88.1 โดยเชื่อมั่นว่าตนเองสามารถคบเพื่อนต่างเพศได้ โดยไม่มีเพศสัมพันธ์สามารถเลือกคบแฟนที่เป็นคนให้เกียรติและเคารพการตัดสินใจของกันและกันได้ และสามารถปฏิเสธการมีเพศสัมพันธ์ได้ ตลอดจนมีความมั่นใจว่า หากจะมีเพศสัมพันธ์จะไม่ตั้งครรภ์ เพราะรู้วิธีการกินยาเม็ดคุมกำเนิดฉุกเฉิน

ตารางที่ 4 ระดับการรับรู้ความสามารถของตนเองในการป้องกันการตั้งครรภ์ที่ไม่พึงประสงค์ (n=360)

ระดับการรับรู้ความสามารถของตนเอง	จำนวน	ร้อยละ
สูง (59- 80 คะแนน)	317	88.10
ต่ำ (36- 58 คะแนน)	43	11.90

Mean = 67.66, SD =7.614, Min = 36, Max = 80

เป็นอย่างดี ผลการศึกษานี้สอดคล้องกับรูปแบบการพัฒนาศักยภาพวัยรุ่นในการป้องกันปัญหาเพศสัมพันธ์ของวัยรุ่นชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในพื้นที่จังหวัดอุดร-ดิตถ์⁽¹⁴⁾ คือ การสร้างการรับรู้สภาพปัญหาเพศสัมพันธ์ที่ไม่ปลอดภัยในวัยรุ่น โดยการรับรู้นี้เป็นปัจจัยที่เกิดขึ้นภายในตัวบุคคลเป็นความคิด ความเข้าใจ ความรู้สึก จดจำ เรียนรู้ จนทำให้เกิดการตัดสินใจในการกระทำ หากการรับรู้ที่ดีเกี่ยวกับการป้องกันการตั้งครรภ์ที่ไม่พึงประสงค์ก็จะทำให้ลดการเกิดปัญหาการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควรในกลุ่มเยาวชน นิสิต วัยรุ่น ได้ ปัจจัยตัวอื่น ๆ ที่ทำให้เกิดการตั้งครรภ์ที่ไม่พึงประสงค์ คือ สภาพครอบครัว สื่อ-สังคมแวดล้อม การควบคุมของสถานศึกษา⁽¹⁵⁾

ข้อเสนอแนะ

พ่อแม่และครูอาจารย์ เป็นบุคคลที่มีความสำคัญในการป้องกันการตั้งครรภ์ที่ไม่พึงประสงค์ มากกว่าเพื่อน ดังนั้นผู้ปกครองและครูอาจารย์ ควรดูแลเอาใจใส่ให้คำปรึกษา แนะนำ เกี่ยวกับปัญหาทางเพศของนักศึกษาในมหาวิทยาลัย ตลอดจนครูอาจารย์ในระดับอุดมศึกษาควรพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอน ทักษะชีวิตเพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ที่ไม่พึงประสงค์ของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยสำหรับทุกชั้นปี แต่อาจจะเน้นหนักหรือเฝ้ารอวังในนักศึกษาชั้นปีที่ 1 และพัฒนาเป็นรูปแบบของโปรแกรมป้องกันการตั้งครรภ์ที่ไม่พึงประสงค์ เพื่อให้ใช้กับนักศึกษาทุกชั้นปี

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอขอบคุณสำนักงานคณะกรรมการวิจัย-แห่งชาติ ปีงบประมาณ 2560 พิจารณาการจัดสรรทุนวิจัยมหาวิทยาลัยพะเยาผู้ให้การสนับสนุนทางการเงิน ตลอดจนคณาจารย์มหาวิทยาลัยพะเยา ในความอนุเคราะห์เกี่ยวกับการอำนวยความสะดวกด้านการเก็บข้อมูล

เอกสารอ้างอิง

1. เนตรนภา พรหมมา, จรวายพร สุภาพ, กนิษฐา จำรูญสวัสดิ์, พิมพ์สุรางค์ เตชะบุญเสริมศักดิ์, สุปรียา ต้นสกุล. ปัจจัยคาดทำนายความตั้งใจมีเพศสัมพันธ์ก่อนสมรสของนักศึกษาชายชั้นปี ที่ 1 ในมหาวิทยาลัย. วารสารนเรศวรพะเยา 2556;6(2):157-67.
2. ธนพร สง่าศรี, นิศารัตน์ ตันติเมธ, มยุรี ปัทมกชกร, วีรบุษ พลรวมเงิน, อาทิตย์ สุวรรณเกษม. กิ๊ก...มากกว่าเพื่อนแต่ไม่ใช่แฟน. กรุงเทพมหานคร: คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์-มหาวิทยาลัย; 2546.
3. World Health Organization. Adolescent pregnancy (issues in adolescent health and development). Geneva: World Health Organization; 2004.
4. สำนักอนามัยเจริญพันธุ์. ท้องถิ่นเข้มแข็ง เข้าใจวัยรุ่น แนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น สำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. นนทบุรี: กรมอนามัย; 2558.
5. สำนักงานประชาสัมพันธ์จังหวัดพะเยา. จังหวัดพะเยาจัดการประชุมคณะกรรมการพัฒนาการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น [อินเทอร์เน็ต]. [สืบค้นเมื่อ 1 เม.ย. 2560]. แหล่งข้อมูล: <http://region3.prd.go.th>
6. สำนักอนามัยการเจริญพันธุ์ กรมอนามัย. คู่มือการจัดการอบรมเรื่องเพศคุยได้ในครอบครัว. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์สื่อและสิ่งพิมพ์แก้วเจ้าจอม; 2558.
7. โสพิน หนูแก้ว. อยู่ก่อนแต่ง: การอยู่ร่วมกันโดยไม่แต่งงานของนักศึกษามหาวิทยาลัย. กรุงเทพมหานคร: คณะ-สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์; 2545.
8. Daniel WW. Biostatistics: A foundation for analysis in the health sciences. 7th edition. New York: John Wiley & Sons; 1999.
9. มนฤดี เตชะอินทร์, พรรณี ศิริวรรณภา. การตั้งครรภ์ในวัยรุ่น adolescent pregnancy. วารสารระบบบริการปฐมภูมิ-และเวชศาสตร์ครอบครัว 2555;3(2):39-53

การรับรู้ความสามารถของตนเองในการป้องกันการตั้งครรภ์ที่ไม่พึงประสงค์ของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง

10. ศศินันท์ พันธุ์สุวรรณ, กนกพิชญ์ วงศ์ใหญ่, ปาณิสรา หลี-ค้วน. ผลของการพัฒนาทักษะการป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศต่อการรับรู้สมรรถนะแห่งตนและพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของสตรีวัยรุ่น. วารสารพยาบาลสาร. 2556;40(4): 68-79.
11. สำนักอนามัยการเจริญพันธุ์ กรมอนามัย. คู่มือเจ้าหน้าที่-สาธารณสุขการป้องกันการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น. นนทบุรี: ชุมชน-สหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย; 2554.
12. นพัสวินทร์ มูลทาทอง. ทักษะชีวิตกับการศึกษาเพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชน. วารสารครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม 2555:9(1):23-30.
13. สำนักอนามัยการเจริญพันธุ์ กรมอนามัย. คู่มือวัยรุ่นและเยาวชนการป้องกันการตั้งครรภ์ที่ไม่พร้อม. นนทบุรี: ชุมชน-สหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย; 2554.
14. ผาสุข แก้วเจริญตา, กิตติพงศ์ อุบลสะอาด, สุวิษญ์ ช่อมจันทา, สุธีร์ บัวพิมพ์, พรรณี เจริญทอง, ธวัชชัย นาคสนอง, และคณะ. รูปแบบการพัฒนาศักยภาพพ่อแม่และวัยรุ่นในการป้องกันปัญหาเพศสัมพันธ์ของวัยรุ่นชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในพื้นที่จังหวัดอุดรธานี. วารสารระบบบริการปฐมภูมิ-และเวชศาสตร์ครอบครัว 2556;3(2):6-8.
15. ปัทมา ผ่องสมบูรณ์, โสภิต จำปาศักดิ์. การพัฒนารูปแบบการป้องกันการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น จังหวัดพิจิตร.วารสาร-สาธารณสุขล้านนา 2557;10(3):260-75.

Abstract: Perceived Self-Efficacy of Unwanted Pregnancy Prevention among Students in a University

Natnapa Promma, M.Sc. (Public Health)

Division of Community Health, Department of Public Health, School of Medicine, University of Phayao, Thailand

Journal of Health Science 2021;30:5-13.

The objective of this cross sectional study was to explore the behavior and perceived self-efficacy of unwanted pregnancy prevention among first year students, University of Phayao. A questionnaire survey was collected from 360 participants by random selection from March to April, 2017; and the data were analyzed by descriptive statistics. The results showed that most of participants were female (85.8%). The GPA of the sample ranged from 2.01 to 3.00 and enough income with average 3,001-5,000 bath. The respondents had a lover/boyfriend 61.10% and had sex experience 16.90%, more than half of participants used condoms of contraception, but 13.10% had never used contraceptive methods. Those who have had previously had sexually transmitted diseases, 3.30% had history of genital herpes. Friends had more influence on unwanted pregnancy than their relatives. Most of the samples received information about sex education from their teachers. The samples had high level of behavior and self-efficacy on unwanted pregnancy prevention (86.70% and 88.10%, respectively). Behavior issues included obedience to the instruction of their parents and teachers about sex, and thus in case they could not avoid having sex, they would use contraceptives such as condoms and oral contraceptive pills. The part of perceived self-efficacy issues included confidence about having a heterosexual partner without sex, and ensure that they could choose to honor and respect each other's decisions. Therefore, a teacher should provide accurate information and education about sex education to students for promote correct perception as a way to solve problems and reduce the proportion of unwanted pregnancies.

Keywords: perceived self-efficacy; unwanted pregnancy prevention; teenage pregnancy